

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
mardis, ils 17 da november 2016, allas 19³⁰– 23⁰⁰
el Center sursilvan d'agricultura a Salaplauna

Presidi: Livio Zanetti
Christoph Berger

Actuar: Ervin Maissen

Presents:

a) Cussegl	Christoph Berger
Armin Berther
Adrian Bigliel
Adrian Deflorin
Edgar Durschei
Rita Huonder-Tenner
Wendelin Jacomet	Jordana Lozza-Desax
Armin Manetsch
Flavio Murer
Adrian Pally
Rico Tuor
Livio Zanetti
b) Suprastonza
communala	Francestg Cajacob
Madlen Deflorin-Spescha
Cecilia Maissen-Desax	Iso Mazzetta
Roger Tuor
c) Cumissiun da
gestiun	Beat Hosang	Manfred Caviezel
e) Perstgisas	Alfred Spescha	
f) Hosps	10	

"Questa sera hai jeu priu sco tema da miu plaid, la comunicaziun. In plaid ch'ei bunamein vegnius in tec en moda, sche zatgei ei iu falliu. Gie lu ei pil solit adina la comunicaziun la cuolpa. Gie pertgei atgnamein? Jeu audel lu ch'ei vegni buca communicau in cun l'auter. La comunicaziun ei stada insufficienta. Nus mirein inagada in tec pli profund sin quei plaid. Cheu anflein nus ina part sco "communis", che vul dir ensemen, "communio, communia" la communitad.

"Communicare" ha la derivonza latina vul dir parter, ofniar, s'exprimer, separticipar, far zatgei comunabel, annunziar. Ils aspects essenzials da quei plaid ei in'acziun sociala, transmitter messadis. Ins savess era dir in scomi da segns denter humans. Nus humans communicatein trasora. Ei dat diversas variantas da comunicaziun. Ina bein enconuschenta ei la comunicaziun verbala. Vul dir il plaid, il lungatg. In'otra ei la comunicaziun nonverbala. Quei ei nies tgierp, che reagescha, la mimica, la gestic, suar, cotschnir eav. Cun quella comunicaziun muossa pil solit nies tgierp a tschella persuna directamein co el sesenta, tgei posiziun ch'el ha enviars quella situaziun. Ella sa succeder senza in plaid discurriu.

Mintgin da nus communichescha incuntin en quella fuorma era sche nus essan dil meini da buca comunicar. Ina fuorma era bein enconuschenta ei la comunicaziun paraverbala. Ils attributs principals ein l'altezia dil tun, la cadenza dalla vusch, las pausas, la melodia.

Jeu personal prefereschel la comunicaziun directa. La reacziun dil visavi tier quella varianta ei directa e sincera e quei en fuorma verbala ed era nonverbala. Quella ei denton buca adina pusseviva, sche jeu patratgel per exempel vid il telefonar.

Gie forsa ei quei ussa era memia tecnic ni filosofic da mia vart. Tuttina constateschel jeu il davos temps diversas situaziuns interessantas. Ina ei stada alla sera d'informaziun ils 24 d'october 2016 en halla dil Center da sport e cultura a Mustér. Jeu hai saviu observar tut quellas fuormas da comunicaziun. Per part en fuorma singulara, per part en fuorma accumulativa. La comunicaziun denter Tujetsch e Mustér para dad esser ord mia vesta parzialmein disturbada. Quei hai jeu saviu constatar novissimamein. Cun expressiuns sco "vuler, saver, buca vuler, ni forsa, ni puder".

La comunicaziun nonverbala ha mussau a mi clar e bein ins vul buca. Jeu sun perschadius, che quei ein mo singuls exponents, che transmettan ina tala posiziun negativa. La gronda part dils pertuccai vesa ed ha analisau la situaziun pli positiv. La reacziun nonverbala silsunter dils adressats era per mei bein clara e jeu sun segirs, ch'ei ha dau ina comunicaziun directa verbala silsunter denter quellas personas.

Vegnin nus tier il punct sigl i.

L'informaziun dils 24 d'october 2016 ei stada informativa e clara. Ils parameters ein vegni mussai si e la necessitad d'agir ei avon maun. Las vischinas ed ils vischins han survegniu las informaziuns necessarias per saver decider ils 27 da november.

Il 9 da november ei semussau aunc inagada tier la sera d'informaziun en halla Cons, ch'il pievel ei cunscients con impurtont che quels projects ein per nossa vischnaunca, per l'economia e per nossas proximas generaziuns.

Jeu sun leds da quels segns positivs e sperel fermamein sin in ferm GIE.

Nus vegnin questa sera a tractar il preventiv. In preventiv equilibrau, bein ponderau ei per las finanzas ed investiziuns per nossa vischnaunca immens impurtonts. La priorisaziun dallas investiziuns e la voluntad d'optimar quellas ein ina part essenziala."

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha la suandonta vischina bandunau il terreste. Cun in bien patratg lein nus seregurdar da:

Brigitha Arpagaus-Cadurisch, cussadenta en casa PUNTREIS, naschida ils 4 d'avrel 1917 e morta ils 11 da november 2016. La defuncta ruaussi en pasch.

Grond plascher hai jeu da comunicar dapi nossa davosa seduta duas naschientschas:

Ladina Sac da Funs, naschida ils 30 d'october 2016, feglia dad Isabel e Roger Sac-Bearth e Maurus Tarcisi Berther da Segnas, naschius igl 1. da november 2016, fegl da Toja Maissen Berther e David Berther-Maissen. Cordial beinvegni ed als loschs geniturs nossa cordiala gratulaziun.

Cunquei arvel jeu la 35avla seduta dil cussegl da vischnaunca."

Tractandas:

1. Protocol 34-2013/2016
2. Regulativ d'indemnisaziun: Revisiun parziala (messadi nr. 51-2013/2016)
3. Lescha santeri: Revisiun parziala (messadi nr. 52-2013/2016)
4. Preventiv 2017: (messadi nr. 53-2013/2016)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 35-2013/2016

Seduta dils 17 da november 2016

1. Protocol 34-2013/2016

Protocol nr. 34-2013/2016

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils 5 dis fixai ei vegniu inoltrau neginas objecziuns.

Il protocol nr. 34-2013/2016 dalla seduta dils 25 d'october 2016 vegn approbaus senza midadas.

La pendenza en connex cun l'informaziun davart la politica da tgira ei succedida ordeifer il cussegl da vischnaunca a caschun da differentas occurrenzas d'informaziun. Perquei sa quella pendenza vegnir strihada.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca da strihar la pendenza en connex cun l'informaziun davart la politica da tgira ed approbescha cun quella midada il protocol nr. 34-2013/2016.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 35-2013/2016
Seduta dils 17 da november 2016

2. Regulativ d'indemnisaziun: Revisiun parziala (messadi nr. 51-2013/2016)

Suprastonza communal

En num dalla suprastonza communal ed a basa dil messadi nr. 51-2013/2016 presenta president communal Francestg Cajacob la fatschenta. El fa attents sin la decisiun dil cussegl da vischnaunca dils 16 da schaner 2015 nua ch'il parlament ha sco ina mesira da spargn decidiu da strihar siu daner da seduta. Perquei eis ei necessari d'adattar il regulativ d'indemnisaziun.

Debatta d'entrada

Cusseglia Flavio Murer

Cun quella mesira da spargn ha il cussegl da vischnaunca giu decidiu dad ira ordavon cun in exempel. A vesta d'in tenercasa da prest 15 milliuns francs para l'indemnisaziun pil cussegl da vischnaunca dad esser in vau en in lag. Tier annualmein diesch sedutas muntan ils cuosts annuals a frs. 9'000.--. A vesta dil fatg che tuttas cumissiuns vegnan indemnisadas fai senn da mantener l'indemnisaziun per las sedutas dil cussegl da vischnaunca. Perquei propona el da buca entrar ella fatschenta e da remetter quella alla suprastonza communal.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs e neginas abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca da buca entrar ella fatschenta e da remetter quella sco liquidada alla suprastonza communal.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 35-2013/2016

Seduta dils 17 da november 2016

3. Lescha santeri: Revisiun parziala (messadi nr. 52-2013/2016)

Suprastonza communal

En num dalla suprastonza communal ed a basa dil messadi nr. 52-2013/2016 presenta gerau Roger Tuor la fatschenta. El explichescha cuort las midadas succedidas, specialmein en connex cun la nova fossa comunabla.

Debatta d'entrada

Il cussegl da vischnaunca desista da menar ina discussiun generala davart la fatschenta, aschia ch'igl ei decidiu d'entrar e tractar quella en detagl.

Discussiun en detagl

Cussegljer Wendelin Jacomet

Tenor art. 4 dalla lescha duei el futur la direcziun e buca la suprastonza communal decider, schebein personas d'ordeifer astgan vegnir satradas en vischnaunca. En quei senn eis ei indicau da midar las formulaziuns dils art. 6, 14 e 22 e surschar la cumpetenzza per quellas decisiuns alla direcziun communal.

Suprastonza communal

La suprastonza communal ei enten preparar la fatschenta buca sefatschentada cun quellas damondas. Denton sa la suprastonza communal s'accordar cun la proposta.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs e neginas abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca da surdar las cumpetenzas da decider tenor art. 6, al. 2; art. 14, al. 4 ed art. 22 alla direcziun communal.

Cussegljer Flavio Murer

Denter igl art. 8 dalla lescha ed igl art. 1 lit. a dil regulativ da taxas sedat ina divergenza da frs. 100.--. Per quei propona el d'adattar il spazi da taxas tenor art. 8 denter frs. 300.-- entochen frs. 1'500.--.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs e neginas abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca da formular igl art. 8 sco suonda:

*Per cuvierer las spensas incassescha la vischnaunca ina taxa da frs. 300.-- entochen **1'600.--** tenor il regulativ da taxas per il santeri. La suprastonza communal relai in regulativ da taxas.*

Cussegl da vischnaunca

Pertgei ei la taxa per la fossa comunabla aschi aulta en cumparegliaziun cun las ulteriuras fossas?

Fuss ei buca era impurtont ch'il regulativ da taxas vegness approbaus entras il cussegl da vischnaunca?

Suprastonza communal

La taxa per la fossa comunabla cuntegn cuntrari allas autras fossas sper ina cumpart dils cuosts da satrar era ils cuosts da manteniment duront tut il temps da ruaus sco era ils cuosts per l'inscripziun unificada.

Il cussegl da vischnaunca definescha la lescha e la rama davart la dimensiun dallas taxas. Ils regulativs "Ausführungsbestimmungen" ni ordinaziuns executorias stattan en cumpetenzza dalla suprastanza communal. Perquei decida la suprastanza communal el rom dallas prescripziuns dalla lescha la dimensiun dallas taxas.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs e neginas abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca:

- a) d'approbar la revisiun parziala dalla lescha da santeri incl. las midadas dils art. 6, al. 2; art. 8; art. 14, al. 4 ed art. 22;*
- b) da suttametter quei conclus conform ad art. 21, lit. b dalla constituziun communal al referendum facultativ.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

4. Preventiv 2017: (messadi nr. 53-2013/2016)

Quella fatschenta vegn persidiada dil vicepresident Christoph Berger

Suprastonza communal

President communal Francestg Cajacob presenta la fatschenta en num dalla suprastonza communal. Las midadas essenzialas sedattan entras il niev model da quen MAC2 che vegn introducius pigl onn da quen 2017. Las midadas impurtontas ein denter auter, che mo investiziuns sur frs. 50'000.-- vegnan activadas, las amortisaziuns dallas investiziuns sedrezzan buca pli tenor in termin fix da 10 onns mobein tenor il temps da vegliadetgna dil stabiliment pertuccau. Consequentamein sa l'amortisaziun d'in edifeci sesplegar sur 30 onns e dapli.

Ulteriuramein succedan las amortisaziuns buca pli sut la sparta finanzas, mobein enteifer la sparta pertuccada, p. ex. vias ed illuminaziun sut la sparta traffic. Perquei vegn ei en ina emprema fasa era ad esser grev da cumparegliar il preventiv cun ils quens precedents.

Las midadas tiels contos han effectuaun considerabla lavur supplementara per l'administraziun communal per la preparaziun dil preventiv. Amortisaziuns supplementaras ston vegnir activadas ed amortisadas enteifer il temps prescret.

Beat Hosang, president dalla cumissiun da gestiun

"Conform ad artechel 54 dalla constituziun communal e dil regulativ per la cumissiun da gestiun havein nus controllau il preventiv 2017. La cumissiun ha repassau il preventiv en tut ils detagls ed ha tschentau sias damondas alla suprastonza communal a caschun d'ina seduta communal. Per mauns dil cussegl havein nus rapportau a scret.

Nus essan pertscharts che tut ils presents han studegiu las cefras en detagl ed aschia lein nus buca entrar memia profund en la materia. Denton lein nus remarcar in ni l'auter punct:

Il preventiv 2017 sebase sil niev model da quen MAC2. Entras quei dat ei denter auter era midadas tier il plan da contos. Consequentamein ei la cumparegliaziun culs onns avon mo parzialmein pusseivla. Quei vala era per il quen tenor spartas. Niev figureschan las amortisaziuns directamein ella sparta corrispudenta. Quei augmenta l'informaziun da mintga sparta, perencunter ei la cumparegliaziun dallas diversas spartas el preventiv 2017 pli difficila. Niev vegn il preventiv completaus cun la controlla da credits, aschia ch'il cussegl ha la survesta tgei che passa tier ils credits concedi.

Il preventiv 2017 semova per gronda part en rama dil preventiv 2016. Il cash-flow da rodund 1.25 milliuns francs cuntenta, ei denton sil cunfin bass per ina vischnaunca sco Mustér. Quei era en vesta allas numerusas investiziuns planisadas. In ault cash-flow ei da gronda impurtonza per investiziuns futuras ed ord vesta da gest quellas lein nus constatar ch'igl ei stau ina buna decisiun da mantener il pei da taglia sin 120%.

Tier il quen d'investiziun remarchein nus il suondont:

Ils davos onns ei il deivet sereducius marcantamein grazia ad il retuorn a tschep da l'Ovra Russein, ils tscheins d'aua e la vendita d'energia. Ord la buna basa finanziaria dat ei la pusseivladad per novas investiziuns necessarias e presistentas.

Il quen d'investiziun 2017 preveda investiziuns nettas en l'altezia da rodund 8.5 milliuns francs. Diversas investiziuns ein gia decididas dil pievel, resp. dil cussegl da vischnaunca. Autras drovan aunc la decisiun dil pievel resp. dallas autoritads cantunalas. Consequentamein han gest quellas posiziuns senza decisiun plitost in caracter informativ. Per alzar la trasparenza, sco era la survesta dil quen fuss ei necessari, da marcar specialmein las investiziuns ch'ei en vigur legala. Aschia ha il lectur dil quen l'informaziun tgei cumpart dallas investiziuns ch'ei gia decidida e nua ch'ei drova aunc decisiuns davart ulteriuras instanzas.

A vesta dall'aulta summa d'investiziun preveda pigl onn 2017, sco era las investiziuns planisadas tenor plan da finanzas, sedattan per nus duas damondas:

Con bia deivets sa la vischnaunca da Mustér selubir e tgi metta ils cunfins per la finanziaziun?

Tier las grondas investiziuns vegn il pievel ad haver il davos plaid ed aschia era decider indirectamein sur l'altezia dils deivets. Las limitas da finanziaziun vegnan denton messas dils instituts bancars.

Quei munta che las investiziuns ston vegnir priorisadas ed etappadas optimalmein ed eventualmein era redimensiunadas, per saver realisar tut las investiziuns necessarias. En quei punct ein ils gremis politics dumandai per mantener ina sauna bilanza denter las investiziuns sin ina vart ed il carschament dils deivets da l'autra vart.

El num dalla cumissiun da gestiun less jeu engraziar per la buna collaboraziun cun ils differents gremis duront igl entir onn ora. Engraziel fetg!"

Debatta d'entrada

Tenor art. 27 al. 2 dil regulativ da fatschentas ei il cussegl da vischnaunca obligaus d'entrar e tractar il preventiv. Il cussegl da vischnaunca sa menar ina discussiun generala davart il preventiv.

Cussegl da vischnaunca

D'ina vart eis ei impurtont da differenziar denter il deivet effectiv ed il deivet bancar, quellas duas posiziuns ein buca identicas. Pertuccont las investiziuns ha il niev model da quen avantatgs. Las amortisaziuns serepartan sur in considerabel pli liung temps e ston buca succeder enteifer 10 onns, sco quei era il cass entochen oz. Aschia sepresenta la situaziun per far investiziuns anzi pli favoreivla. Denton semuossa la situaziun per investiziuns novas era ord vesta dils tscheins bass pli favoreivla ch'era schon.

Discussiun en detagl

Quen da gudogn e sperdita (quen current)

Cto. 0110.3000.01 Sedutas e schurnada cussegl da vischnaunca

Cussegliaer Flavio Murer

A vesta dalla decisiun dil cussegl da vischnaunca sut tractanda 2 sto quella posiziun vegnir augmentada per frs. 9'000.-- sin frs. 11'700.--.

Cto. 0120.4260.00 Restituziuns

Cussegl da vischnaunca

Pertgei sereucescha quella posiziun enviers ils onns vargai?

Suprastonza communal

Il president communal actual vegn a representar la vischnaunca entochen la fin dalla perioda d'uffeci el cussegl d'administraziun dallas Pendicularas. Naven dall'entschatta 2017 appartegn el a quei quen sco persuna privata e consequentamein vegn quell'indemnisaziun buca restituida alla vischnaunca.

Cto. 0210.3611.01 Indemnisaziun cantun uffeci d'informatica

Cussegl da vischnaunca
Da tgei posiziun settracta ei cheu?

Suprastonza communal
Quella summa figurava entochen oz sut il cto. 900.351.00

Cto. 0220.3010.00 Pagas

Cto. 0220.3132.00 Cussegliazion da formaziun e da baghegiar

Cussegl da vischnaunca
La fin mars 2017 va la collaboratura digl uffeci da baghegiar en pensiun. Tenor la summa previda ei igl engaschi denton previus pigl entir onn?

En connex cun la cussegliazion da baghegiar ha il cussegl da vischnaunca giu decidu da reducir quella posiziun sin frs. 6'000.--. Pertgei ei quella summa vegnida alzada sin frs. 8'000.--?

Suprastonza communal
Igl engaschi digl uffeci da baghegiar giustificescha che quella piazza vegn era mantenida pil temps suenter che la collaboratura ei ida en pensiun. Perquei ei la summa buca vegnida reducida.

A vesta dallas grondas investziuns previdas pigl onn vegnent, mo era al fatg ch'igl ei necessari da reveder la planisaziun locala, eis ei stau indicau d'alzar la summa per la cussegliazion da baghegiar da frs. 6'000.-- sin frs. 8'000.--.

Cussegliaer Edgar Durschei
Propona da reducir la summa sut il cto. 0220.3132.00 da frs. 8'000.-- sin frs. 6'000.--.

Suprastonza communal
Sa s'accordar cun quella proposta.

Aschia sereducescha la posiziun sut cto. 0220.3132.00 sin frs. 6'000.--.

Cto. 1110.3132.00 Controllas polizialas

Cussegl da vischnaunca
Pertgei duei la summa sut quella posiziun vegnir dublegiada?

Suprastonza communal
Igl ei necessari d'augmentar las controllas en connex cul traffic ruassont. Duein las signalisaziuns far senn, ein quellas da controllar, cunzun era enviers vischinas, vischins e hosps che observan las directivas e contribueschan cheutras ad in bien uorden.

Cussegliaer Wendelin Jacomet
Igl ei buc aschi nausch, sche buca mintga surpassament vegn engartaus e punius. Perquei propona el da mantener la summa per las controllas polizialas sin frs. 12'000.--.

Cussegl da vischnaunca
Aschinavon che quella posiziun vegn reducida, sereducess era la posiziun sut il cto. 1110.4270.00 entradas ord castitgs.

Suprastonza communal
La tenuta ch'ei seigi buca necessari d'observar las signalisaziuns da traffic e las prescripziuns corrispudentas para tuttina empau curiosa. Cun ina tala tenuta vegnan quels che observan las prescripziuns puni e buca quels che sefutran da quellas.

La vischnaunca vegn sin fundament dallas pretensiuns davart la survigilanza da pesca mo era davart digl uffeci per la natira ed igl ambient, en connex cun la protecziun dils ignius da muntada naziunala, a stuer augmentar las controllas en connex cul lavar aur. Tuttas vischnauncas cunfinontas han relaschau obligaziuns per lubientschas da lavar aur per tuts participonts, plinavon era scamonds da lavar aur. Il cantun, schegie avon paucs onns aunc buca interessaus da quella problematica, fa oz pressiu e pretenda controllas pli rigurusas. Cun quei che la vischnaunca dispona buca dallas resursas per far quellas controllas, duei igl engaschi dalla Securitas vegnir augmentaus.

Decisiun

Cun 5 encunter 7 vuschs ed 1 abstenziun decida il cussegl da vischnaunca da buca reducir la summa sut il cto. 1110.3132.00 sin frs. 12'000.--, mobein da schar ella sco proponiu sin frs. 24'000.--.

Cto. 2110.3020.00 Pagas

Cussegl da vischnaunca

Quella posiziun s'augmenta considerablamein pigl onn proxim. Cun tgei diemblers da scolarets quenta la scoletta pils onns proxims?

Suprastonza communal

Pigl onn da scola 2017 eis ei da quintar cun 46 scolarAs, pigl onn suandont cun 50. Il cantun lubescha in diember da 20 scolarAs per partiziun. A vesta che nus havein in grond diember da scolars cun lungatg jester, ei il cantun fetg restrictiv concernent lubientschas specialas. Prevedentamein san ins quintar igl onn 2019 cun 41 ed igl onn 2020 cun 43 scolars. A vesta da quella situaziun eis ei necessari da menar naven digl onn proxim treis partiziuns da scoletta.

Cto. 2170.3110.00 Mobiliar da scola

Cto. 2170.3144.00 Manteniment

Cussegl da vischnaunca

Pertgei ei la posiziun pil mobiliar da scola s'augmentaus? Fa ei senn d'impunder tons mieds el manteniment dils baghetgs da scola a vesta ch'igl ei previu da sanar proximamein la casa da scola? Enviars ils onns precedents ei igl augment relativamein gronds.

Suprastonza communal

In auter onn meina la vischnaunca in partiziun supplementara en scoletta. Consequentamein basegna ei era mobiliar supplementar. Quei fatg vegn era a semanifestar igl onn sissu per la scola populara.

A vesta dalla sanaziun dalla casa da scola ha la suprastonza communal gia reduciu la summa pil manteniment dils baghetgs da scola da ca. frs. 90'000.-- sin frs. 50'000.--. Ina pli gronda reduziun ei strusch pusseivla.

Cussegl da vischnaunca

Las lavurs da manteniment duein vegnir reducidas sil minimum necessari. Ei astga buca esser che lavurs da manteniment exequidas stuessen vegnir remessas il mument che la scola vegn sanada. Talas lavurs ston vegnir cumbinadas cun la sanaziun dalla casa da scola

Cto. 2190.3113.00 Cumpra sistem d'EED

Cto. 2190.3153.00 Manteniment e support sistem d'EED

Cussegl da vischnaunca

Igl onn vargau han ins en entelgientscha cun la suprastonza communal decidu da remetter la cumpra da cameras digitalas per l'instrucziun. Ussa preveda la suprastonza communal la cumpra da novas installaziuns sco era il remplazzament dils projecturs. Ei para che la suprastonza communal vegli buca observar las mesiras da spargn stadas decididas.

Suprastonza communal

Per gidar a reducir ils cuosts sil sector dil scolaesser ha la suprastonza communal decidu igl onn vargau da desister dalla cumpra da certas apparatus ed era reduciu il manteniment sil minimum. Denton sa ei buca esser ch'ins desista per tutta perpetnada da quellas investiziuns. Ils projecturs ein vegni els onns ed ei dat gleiti buca pli pèrs per quels. Denton fai buca senn da remplazzar ils projecturs cun systems antiquai. En quei senn eis ei necessari da metter a disposiziun alla scola mieds d'instrucziun adequats al temps present.

Plinavon eis ei prevediu da remplazzar ina part dils computers. Quels ston vegnir remplazzai sco tier autras interpresas da temps en temps. Quella gada eis ei previu da remplazzar quels entras notebooks, quei che para el temps dad oz dad esser pli efficient. Per saver garantir la funcziunalitad dallas apparatus e dils systems eis ei necessari da remplazzar quels en intervals da 5 entochen 6 onns.

Sche nus lein sepresentar sco center da scolaziun, basegna ei era in equipment d'instrucziun corrispudent.

Cussegl da vischnaunca

En l'industria privata mo era tier la Confederaziun eis ei usitau da remplazzar il sistem electronic periodicamein. A vesta allas pretensiuns dil temps e sil sector d'EED fa ei senn da sustener las mesiras previdas davart dalla suprastonza communal e dil cussegl da scola. Per quei duei plitost vegnir spargnau tier la cumpra da mobiliar.

Cusseglie Edgar Durschei

Propona da plafonar la summa sut il cto. 2190.3113.00 sin frs. 22'500.--.

Decisiun

Cun 8 encunter 3 vuschs e 2 abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca tenor la proposta dalla suprastonza communal.

La summa sut il cto. 2190.3113.00 vegn fixada sin frs. 45'000.--.

Cto. 2192.3050.00 Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD

Cussegl da vischnaunca

Pertgei ei quella summa s'augmentada enviers ils onns precedents?

Suprastonza communal

Quella midada ei sedada sin fundament dils novs contos e la nova cudischaziun a basa dil niev model da quen.

Cto. 3411.3632.00 Cumpart cuosts CSC

Cussegl da vischnaunca

Tenor ils detagls indicai el commentari tiel preventiv ei previu la summa da frs. 119'700.-- per cuosts da manteniment extraordinaris. Ein quellas investiziuns veramein previdas a vesta dil project da sanaziun che stat sin rucca?

Era cheu eis ei necessari da prevegnir ad investiziuns che savessen vegnir realisadas en connex cun la sanaziun dil CSC.

Suprastonza communal

Il quen per las mesiras da sanaziun urgentas vegn a serrar pli favoreivel che previu. Supplementarmein eis ei pusseivel che la vischnaunca vegn a saver recaltgar ina pintga entrada davart mesiras energeticas.

Las entradas ord las pernottaziuns ein s'augmentadas considerablamein e vegnan ad haver in effect positiv sil quen current 2016.

Pertuccont la sanaziun ha la suprastonza communal instradau la submitsiun. L'avertura d'offertas ei prevedida pils 21 da december 2016. En connex cun quella submitsiun ha la suprastonza communal stuiu prender encunter critica massiva, cunzun quei che pertucca il termin dalla submitsiun.

Las investiziuns previdas el commentari pregiudichesch nuot da quei ch'ei previu en connex cun la sanaziun cumplessiva. Ei fuss era buca bien, sche quellas investiziuns ch'ins suppona che savessen semussar necessarias vegnessen buca risguardadas tiel preventiv. Tenor situaziun basignass ei lu in credit supplementar per saver realisar las reparaturas necessarias per garantir il menaschi.

Cusseglier Wendelin Jacomet

Beneventa las novitads positivas en connex cun la sanaziun urgenta sco era las cefras davart dil quen current pigl onn 2016.

El vul buca retener il project sin rucca. El propona da reducir la summa per investiziuns extraordinarias previdas tenor commentari da frs. 114'000.-- per frs. 60'000.--.

Suprastonza communal

Per prevegnir ch'ei basegni negins credits supplementars tiel preventiv, fuss ei prudent da mantener la summa sco indicau el preventiv. La submitsiun ei instradada. La fatschenta vegn preparada, aschia che las autoritads eligidas da niev vegnan a saver prender las decisiuns e cuntinuar cul project.

Decisiun

Cun 3 encunter 9 vuschs ed 1 abstenziun refusescha il cussegl da vischnaunca la proposta: la posiziun sut cto. 3411.3632.00 vegn mantenida sin frs. 201'300.--.

Cto. 6190.3010.00 Pagas

Cto. 6190.3151.00 Manteniment da vehichels

Cussegl da vischnaunca

Pertgei s'augmentan las pagas tiel menaschi tecnic? Eis ei previu d'augmentar il diember da personal? Pertgei ein ils cuosts da personal s'augmentai enviers il preventiv digl onn vargau?

Suprastonza communal

Actualmein occupescha il menaschi tecnic dus emprendists. In emprendist ha gia famiglia e la paga da quel vegn sustenida dalla cassa da cumpensaziun. El medem mument ein las entradas carschidas tiels recavs.

La summa pil manteniment dallas maschinas selai buca cumparegliar perquei ch'ella ensiara era ils cuosts per assicuranzas, taglias da traffic etc. Consequentamein ei la summa sut quei conto s'augmentada corrispudentamein.

7201 Dismessa e purificaziun dall'aua

Cussegl da vischnaunca

Igl augment dallas taxas ei entraus en vigur. Oz han ins saviu leger ch'il cantun ha cumandau al marcau da Cuera d'alzar las taxas pigl allontanament e la purificaziun dallas auas.

Suprastonza communal

Per saver scaffir reservas necessarias havess ins stuiu augmentar las taxas buca mo per 50%, mobein per 100%. In svilup negativ tier quei quen ha consequenzas negativas pil cash-flow dalla vischnaunca, damai che la vischnaunca sto tscheinsir las summas activadas. Il mument ei la resca buca gronda ch'il cantun camondi in augment, denton ei la Regenza a basa dalla legislaziun autorisada da cumandar allas vischnauncas ch'ei vegni incassau las taxas necessarias per finanziair igl allontanament e la purificaziun dallas auas.

Cto. 8110.3300.00 Amortisaziuns ordinarias

Cussegl da vischnaunca

Settracta ei cheu dall'amortisaziun dalla meglieraziun funsila? Tenor la controlla da credits ein aunc neginas expensas succedidas igl onn 2016 per la meglieraziun funsila. Ei quei pusseivel che quella ha caschunau negins cuosts uonn?

Suprastonza communal

Sut quei conto vegn l'amortisaziun dalla contribuziun communal alla meglieraziun funsila amortisada. Per la meglieraziun funsila vegn naven da l'auter onn menau in quen separau.

Era uonn ei vegniu luvrau vid la meglieraziun funsila. Ils quens per quellas lavurs vegnan denton inoltraì pér la fin digl onn ed ein perquei aunc buca cudischai.

Cto. 8400.3134.00 Infrastructura turistica

Cussegl da vischnaunca

Cheu figurescha ina summa da frs. 50'000.-- per lavurs da fugitivs. Pertgei intent ei quella summa previda?

Suprastonza communal

Il preventiv 2016 prevedeva negina summa per engaschar fugitivs per lavurs en favur dil cuminesser. Perquei ha la vischnaunca era buca giu mieds finansials per occupar parzialmein fugitivs. Quella summa ei destinada per lavurs che vegnan fatgas entras fugitivs a favur dil turissem, p. ex. en connex cun la sanaziun ed il manteniment dallas sendas.

Cussegl da vischnaunca

Ei quei engaschi insumma giavischaus? Entochen oz han ils fugitivs caschunau neginas difficultads.

Suprastonza communal

Entochen ussa han ils fugitivs veramein caschunau pintgas difficultads. Denton ein els era aunc buca aschiditg cheu. A vesta dil fatg ch'ils fugitivs cuostan "mo" frs. 5.-- per ura, fagess ei senn da nezegiar quellas forzas da lavur per realisar in u l'auter project che sto spitgar, perquei ch'ei ha buca peda ni era buca mieds finansials per realisar quels projects.

Schegie ch'il cantun procurass per la survegionza dils fugitivs, eis ei necessari che la lavur vegni accumpignada entras collaboraturs dil menaschi tecnic.

Cussegl da vischnaunca

En la vischnaunca da Medel han ins giu fatg bunas experientschas cun lavur prestada davart dils fugitivs. Cun occupar quels savess ins era prevegnir ch'els stattan entuorn amiez il vitg.

Glieud giuvna basegna in'occupaziun. Denton duess ins buca far memia attractiv la purschida.

3210 Biblioteca populara Mustér e contuorn

Cussegl da vischnaunca

Ha la suprastonza communal saviu sclarir in susteniment finansial davart dallas vischnaucas vischinas alla biblioteca populara?

Suprastonza communal

La vischnaunca da Medel paga ina contribuziun da frs. 1'000.-- e la vischnaunca da Sumvitg ina contribuziun da frs. 500.--. Il president communal da Tujetsch haveva mess en mira frs. 5'000.--, la finala survegn la biblioteca frs. 3'000.-- dalla vischnaunca da

Tujetsch. Las ulteriuras vischnauncas han pil mument renviu resp. buca augemntau ina contribuziun.

Cussegl da vischnaunca

En quei cass eis ei forsa tuttina interessant da ponderar l'introducziun d'ina favur pils vischins da Mustér pil diever dall'infrastructura che la vischnaunca metta a disposiziun, semegliant alla "Churer Card".

Suprastonza communal

Ina tala carta savess haver la medema consequenza sco ina spada cun dus taglioms. Cunzun Tujetsch metta era a disposiziun ina buna purschida.

Quen d'investiziun

Cto. 2170.5040.00 Sanaziun casa da scola Cons

Cusseglie Wendelin Jacomet

Ils 21 d'uost 2015 ha il cussegl da vischnaunca concediu in credit da frs. 450'000.-- per projectar la sanaziun dalla casa da scola. La submitziun per las lavurs da projectaziun ei aunc aviarta. Igl ei da supponer ch'igl onn 2017 vegn aunc buca exequiu aschia bia lavurs vid il baghetg. Perquei propona el da reducir igl importo previus sut quei conto sin frs. 450'000.--.

Suprastonza communal

Actualmein cuora la submitziun pil CSC. Tenor resultat da quella submitziun duei la submitziun per la projectaziun dalla casa da scola vegnir publicada.

Cussegl da vischnaunca

A vesta dallas investiziuns ch'ei previdas pils proxims onns eis ei bein pusseivel ch'il diember da scolars savess s'augmentar. Perquei fa ei senn d'accelerar la sanaziun dalla casa da scola. Per quei intent duei la summa proponida dalla suprastonza communal vegnir mantenida. Ei setschenta cheu la damonda, schebein igl ei buca era necessari da risguardar quei fatg en connex cul spazi da localitads.

Suprastonza communal

En connex cul studi han ins giu intercuretg il spazi. Ei duess esser pusseivel da saver realisar la sanaziun dalla scola nova cun tener quen al spazi necessari. Ord vesta dalla suprastonza communal ei ina reducziun bein pusseivla, denton fa ei buca senn da reducir la summa sin frs. 450'000.-- stada concedida, perquei che certas preparativas vegnan ad esser pusseivlas.

Decisiun

Cun 10 encunter 3 vuschs e neginas abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca da reducir la summa sut il cto. 2107.5040.00 sin frs. 450'000.-- sco proponiu da cusseglier Wendelin Jacomet.

Cto. 6130.5110.02 Via Acletta

Cussegl da vischnaunca

Il preventiv preveda per quell'investiziun neginas entradas. Eis ei buca previu ina contribuziun davart dallas Pendicularas resp. dil Resort vid la correctura da quella via?

Suprastonza communal

Tenor model da finanziaziun vegn la correctura dalla via finanziada cun contribuziuns dallas Pendicularas resp. davart dil resort. La summa figurescha buca el preventiv, perquei che quella era aunc buca enconuschenta e definida cura ch'il preventiv ei vegnius preparaus. Las contribuziuns da privats ussa enconuschentas da frs. 740'000.—vegnan risguardadas el preventiv (cto. 6130.6370.00)

Cto. 6190.5040.00 Luvratori communal

Cto. 6190.5060.00 Maschinas per menaschi

Cussegl da vischnaunca

Tenor commentari eis ei previu investiziuns per ina halla. Plinavon eis ei previu da remplazzar il tractur Iseki cun ina maschina nova. Tonscha ei buca da remplazzar quella

maschina cun ina maschina d'ocasiun? Oz dat ei era bunas maschinas d'ocasiun sin fiera.

Suprastonza communal

Il menaschi tecnic dispona da memia pauc spazi. Per saver metter sut tetg endretg iseglia e maschinas ein las lavurs indicadas el preventiv necessarias.

Il remplazzament da maschinas caschuna adina discussiuns. Aschinavon ch'il menaschi tecnic duei garantir ils survetschs adossai ad el, eis ei necessari d'equipar quel cun las maschinas necessarias. L'examinaziun dallas differentas pusseivladads ed offertas ha aunc buca entschiet. Igl ei perquei buca exclud ch'ina buna maschina d'ocasiun vegn en damonda. Igl Iseki ei dapi 12 onns en survetsch ed ha prestau rodund 4'000 uras da lavur. Sch'ins desista dil remplazzament, vegn quei a semanifestar sils cuosts da manteniment che s'augmentan.

Cto. 6150.5010.00 Via Run

Cussegl da vischnaunca

La Via Run ei en in schliet stan ed ina sanaziun ei pli che urgenta. Cu ei la sanaziun dalla via previda?

Suprastonza communal

Il project per la via ei sin meisa. Actualmein ein ins vid preparar la procedura da contribuziun. Quella preparaziun ei a vesta dallas differentas parts dil quartier dètg complexa e basegna atenziun speciala. Denton duei la procedura vegnir instradada proximamein.

Cto. 7201.6370.00/01 Texas da colligiaziun alla canalisaziun ed alla serenera

Cussegl da vischnaunca

Ein ils importos budgetai sut quels contos buca memia bass a vesta dallas investiziuns sin rucca?

Suprastonza communal

Tenor program eis ei previu d'entscheiver cun las lavurs el decuors dalla primavera 2017. Denton vegnan buca tuttas taxas a flessegiar el decuors digl onn 2017. Las entradas ord las taxas dependan dil svilup dallas lavurs.

8110 Agricultura

Cussegl da vischnaunca

Co sespleigan las lavurs dalla meglieraziun funsila? Nua eis ei previu d'entscheiver cun tgei lavurs? Pertgei preveda il preventiv mo la summa da frs. 150'000.--?

Suprastonza communal

Sin fundament dallas enconuschientschas avon maun eis ei igl emprem da purificar il territori cumpigliau. Ulteriuramein eis ei sin fundament dils resultats dall'exposiziun publica da purificar entginas variantas per projects da vias.

La midada dil territori cumpigliau sco era midadas essenzialas dallas vias ston vegnir exponidas aunc inagada publicamein.

Per las vias ei vegniu definiu suandontas prioritads: primarmein duein las vias entuorn il vitg vegnir realisadas, denton definescha la cumissiun da meglieraziun tenor tgei

prioritad che las vias vegnan construidas. En mintgacass vegn la summa media previda annualmein per las investiziuns era investada.

Tier la summa definida el preventiv setracta ei dalla contribuziun dalla vischnaunca vid las investiziuns dalla meglieraziun funsila.

Cto. 8250.5030.00 Punt e renaturalisaziun Rein e Fontanivas

Cussegl da vischnaunca

Tenor preventiv havess la vischnaunca giu da separticipar cun ina summa da frs. 100'000.00. Schegie ch'il project ei serraus giu, ha la vischnaunca tenor la controlla da credits impundiu sulettamein frs. 43'514.--. Co stat ei cun la cumpart restonta?

Suprastonza communal

Il project ha saviu vegnir realisau pli favoreivel che previu. Quei fatg ei era vegnius dabien allas contribuziuns che la vischnaunca ha da pagar. Sin la gliesta dils credits figurescha la cumpart che la vischnaunca ha giu da pagar ord l'interessenza forsetala. Davart dall'interessenza turistica paga la vischnaunca ina contribuziun da frs. 34'000.--. Quella summa era aunc buca cudischada e perquei manca ella sin la survesta dils credits.

Cto. 7790.5040.00 Tualettas publicas

Cussegl da vischnaunca

Eis ei buca previu da finir las lavur vid la tualetta a Mumpé Tujetsch el decuors dad uonn.

Suprastonza communal

En mintgacass vegn ei buc ad esser pusseivel da serrar giu quen uonn. Perquei han ins aunc previu ina summa pigl onn 2017.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs e neginas abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca da:

- 1. approbar il preventiv 2017 incl. las midadas decididas entras il cussegl da vischnaunca, cun suttametter quel al referendum facultativ conform ad art. 21, lit. a dalla constituziun communal;*
- 2. fixar il pei dalla taglia sin entradas e dal facultad sin 120% dalla taglia cantunala ed il pei da taglia per la taglia sin schischom ad 1.7‰ (sco tochen dacheu).*

President communal

Engrazia a tut quels che han contribuui alla preparaziun dil preventiv 2017.

President dil cussegl da vischnaunca

La proxima seduta dil cussegl da vischnaunca ha liug venderdis, ils 9 da december allas 19³⁰.

La suprastonza communal vegn denter auter ad informar davart la moziun da cusseglier Edgar Durschei.

Ulteriuramein fa el attents a differentas occurrenzas che han liug il proxim temps.

Pendenzas

Fatschenta/Sparta	Termin	Responsabel	Remarcas
Zona da mistregn Pignola		Suprastonza communal	

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 3 da december 2016

C:\Users\maissen\Documents\Vischnaunca\Cussegl da vischnaunca\cussegl da vischnaunca 2013-2016\Protocols\Cus0016_35.docx